

Santa Eugènia del Gomar

Moià

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Al sud de la vila - Ctra. de Vic km. 32, 4. Direcció masia el Gomar
Emplaçament Situada a uns 200 m a l'oest del Mas el Gomar.

Coordenades:

Latitud: 41.81663
Longitud: 2.15913
UTM Est (X): 430161
UTM Nord (Y): 4629759

Classificació

Número de fitxa 08138 - 5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Pre-romànic
Segle X
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: les restes que queden han estat consolidades
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL núm. Catàleg 819-I. 1985
Número inventari Si, IPA nº 87, ACCN 16755
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 08137A01100006ID
Autor de la fitxa Cristina Casinos
Data de registre de la fitxa: dj., 06/09/2018 - 02:00

Descripció

Capella preromànica d'una sola nau. La part més conservada és l'absis, a llevant, de planta rectangular d'uns 3 x 2 m amb volta de mig punt al que s'accedia per un esglaó de gres vermell que encara es conserva igual que una part de la teulada a dues vessants sense ràfec. També conserva el paviment de rajola decorada amb quatre barres verticals.

Es conserven uns 3,5 x 5 m del mur de tramuntana i gairebé res del mur sud. La nau, més alta que l'absis, era coberta segurament per una encavalcada de fusta. Hi ha una petita part del mur de migdia on es pot entreveure un espai que correspon a la porta oberta al s. XVIII i que, molt possiblement, va substituir la primitiva. L'aparell és de pedres irregulars (gres i tosca) però ben disposades en filades iguals.

L'església havia tingut el cementiri a prop en època medieval. En la prospecció del terreny s'han observat restes òssies i en l'excavació arqueològica d'urgència realitzada al mas del Gomar, situat a pocs metres de l'ermita, l'any 2003 van aparèixer tombes de fossa simple algunes amb coberta de lloses a doble vessant amb inhumacions de cronologia altmedieval i vinculades a Santa Eugènia.

Observacions:

Les restes dels murs i de l'absis indiquen que és una capella pre-romànica única en la seva tipologia al Moianès.

Es té constància que els voltants de l'ermita són plens d'enterraments, ja que superficialment es poden observar restes òssies que podrien abastar una cronologia del s. X fins al s. XVIII.

Recentment han aparegut restes d'un absis semicircular a la façana de tramuntana (perpendicular a l'actual) de cronologia anterior a l'estructura del mur encarat al nord (pendent d'estudi).

A l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya és denominada: Capella de Santa Eugènia del Gomar i la cronologia donada és s. X d'estil preromànic.

Història

L'església de Santa Eugènia del Gomar apareix documentada l'any 951, quan Guibert ven a Radulf, el bisbe de la Seu d'Urgell, terres i vinyes que tenia a Sentfores i a Ferrerons. Durant els segles XI i XII va funcionar com a parròquia dins el terme de Moià.

A partir dels segles X-XI les zones que estaven al voltant de l'església es convertiran en espais protegits en els quals s'emmagatzemaven productes i excedents agrícoles. És per això que hi ha una relació directa de l'església amb les sitges trobades al mas del Gomar.

Al s. XIII Santa Eugènia del Gomar perd funció com a parròquia i funcionarà com una simple capella de la parròquia de Santa Coloma Saserra fins a l'època Moderna. El culte va cessar al s. XVII. El 1878 es documenta la darrera referència de l'església quan és agregada a la parròquia de Collsuspina.

Bibliografia

AD (1980); El Bages. Aproximació al medi natural i humà de la comarca. " Edificis romànics religiosos " per F. Villegas i Martínez. Pàg. 389. Centre excursionista de la comarca del Bages. Llibre commemoratiu del 75º Aniversari. Ed. Montblanc-Martin DL. Granollers-Barcelona.

AD (1981); Gran Geografia comarcal de Catalunya. Bages, el Berguedà i el Solsonès. Vol. II. El Moianès pàg. 167-185.

Ajuntament de Moià. Arxiu Municipal.

Barral i Altet, X (1981); L'art Pre-romànic a Catalunya. Ed. 62. Barcelona.
Buron, V (1980); Esglésies Romàniques Catalanes - Guia. Artestudi Ed. Barcelona.
Coll i Riera, JM; Molina i Vallmitjana, JA; Roig i Buxó, J (1992); " Una olla Alto-Medieval trobada a Santa Eugènia del Gomar ". Modilianum, nº 7. pàg. 59-62. Desembre, Moià.
Dovella (1994)). Revista d'Història i Art del Bages; Moià i Rodalies. pàg. 32-38. Any IV. Nº 12. Manresa.
Gamundi-Pallàs (1982); Servei del Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
Generalitat de Catalunya (2008); www.cultura.gencat.net/invarquit
Hernández i Herrero, G (2008); Resposta de petició R/N: 421K 102 GH/tt. Direcció General de Patrimoni Cultural. Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
Piera, M; Caballé, G (2003); " Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al Mas Gomar ". 26 de setembre al 8 d'octubre. Empresa Arqueociència. Serveis Culturals SL. Manresa.
Tarradell i Mateu, M; Riu i Riu, M; Giralt i Raventós, E (1988); Història de les comarques de Catalunya. Bages. Volum II. pàg. 23-55. 2a edició. Ed. Parcir Selectes. Manresa.

Enllaços d'interès:

<https://www.catalunyamedieval.es/capella-de-santa-eugenia-del-gomar-moia-bages/>

